

A hosszúsárnyú denevér (*Miniopterus schreibersii* (Kuhl, 1817)) újabb előfordulása egykori szálláshelyén, az Abaligeti-barlangban (Mecsek-hegység)

Appearance of the Schreiber's bat (*Miniopterus schreibersii*) at its former roost in the Abaliget Cave (Mecsek Mts.)

FORRÁSY CSABA¹ & PAULOVICZ PÉTER²

¹H-1225 Budapest, Nagytétényi u. 234/F

²H-6726 Szeged, Fő fasor 164-166.

ABSTRACT: During the last few decades Schreiber's bat (*Miniopterus schreibersii*) has become rare in Hungary. In the Abaliget Cave (Mecsek Mts.) it has not been observed since 1954. Formerly a nursery colony of this species existed here. On 18 September 1999 authors made a photo of a specimen which was flying through the entrance. This data confirm the recent occurrence of this endangered species in the cave.

Bevezetés

A hosszúsárnyú denevér (*Miniopterus schreibersii*) egykor népes magyarországi állományai az utóbbi évtizedekben igen erősen megfogyatkoztak. A Közép-Európában mindenütt tapasztalható folyamat eredményeképp e faj a Mecsek-hegységből is szinte eltűnt. Topál György 1954 májusának végén az Abaligeti-barlangban még 600 példányos szülőkolóniáját találta, de később már nem észlelte ott a fajt (TOPÁL 1989). A 1980-as évek vége óta ismét jelentős denevérkutató munka folyik az Abaligeti-barlangnál. A különböző faunisztikai módszerekkel végzett felmérések sok ezer denevérről szolgáltatott adatokat, azonban ezek között egyetlen hosszúsárnyú denevér megfigyelés sincs (Szatyor Miklós, Závoczky Szabolcs szóbeli közlései, ill. saját megfigyelések alapján). Az 1990-es években már csak a mánfai Kőlyukban találták meg a faj néhány példányát telve (SZATYOR 1995, és saját megfigyelés alapján).

Eredmények

1999-ben a vízi denevér (*Myotis daubentonii*) parazitáinak vizsgálata céljából végeztünk hálózásokat a barlangnál a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság engedélyével. Szeptember 18-án 1 db 13 méteres lengyel denevérfogó hálóval fogtuk, és párhuzamosan fotóztuk is a barlangszájon át közlekedő állatokat. A fényképfelvételeket a barlangszájon ki- vagy beropülő denevérekről egy saját készítésű, automatikusan működő fénykapus berendezéssel készítettük. Az átrepülő állat megszakítva az infravörös fénysugarat, működésbe hozta a vakukkal felszerelt fénykepezőgépet, melynek eredményeként az átrepülő állatok túlnyomó többsége (kb. 90%) felvételle került. A hiányzó százalékot leginkább a filmszere ideje alatt közlekedő denevérek teszik ki. A hálózást és a fotózást egyszerre kezdtük, és egyszerre fejeztük be.

Észlelt faj/recorded species	Példányszám/recorded number	
	hálóval/netted	fotózva/photo
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	1	0
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	1	57
<i>Myotis myotis</i>	6	0
<i>Myotis blythii</i>	1	2
<i>Myotis daubentonii</i>	10	9
<i>Myotis dasycneme</i>	4	1
<i>Myotis nattereri</i>	3	29
<i>Myotis bechsteinii</i>	8	12
<i>Myotis emarginatus</i>	0	2
<i>Eptesicus serotinus</i>	1	0
<i>Plecotus auritus</i>	4	0
<i>Miniopterus schreibersii</i>	0	1
?	39 példány	113 felvétel

1. táblázat. A fogott és fotózott fajok egyedszámai.

Látható, hogy a két módszer “spektruma” nem egyforma (1. táblázat). A fotózásnál előfordulhat ugyanannak az állatnak a többszöri felvétele is, ez különösen a *Rh. hipposideros* és a *M. nattereri* esetében volt jelentős. A fotókon két olyan fajt találtunk, amiket a háló nem fogott meg. Az egyik a csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*), mely itt kifejezetten ritka. A másik a már említett hosszúsárnyú denevér (1. ábra), melyet 1954 óta nem regisztráltak itt.

1. ábra. Kirepülő hosszúsárnyú denevér (*Miniopterus schreibersii*) az Abaligeti-barlangnál (fotó: Forrásy Cs.).

Irodalom:

- SZATYOR, M. (1995): A mecseki barlangok denevérfaunája, kiegészítő és összehasonlító jelleggel. Denevérkutatás - Hungarian Bat Research News, **1**: 11-15.
- TOPÁL, Gy. (1989): A barlangi denevérek magyarországi kutatásának áttekintése. Karszt és Barlang, **1-2**: 85-86.